

The verb (Chalsa, Bayala VDC, Achham)

Boyd Michailovsky (thanks to Bharat Kumar Saud)

Comments welcome : boydm « at » vjf.cnrs.fr

Present (*vartamān*)

Verb chə- 'be'

	person	pronoun	positive	negative
1sg		mə	chũ~chu	chəinə
1pl		hami	chũ~chu	chəinə~chəinəũ
2sg nh		tə	chəi	chəinə~chəinəi
2sg hh/2pl		təmi	chəu	chəinəu~chəinao
3sg nh		u~ti	chə	chəinə
3sg hh/3pl		tī	chən	chəinən

Present

Verb ho- 'be'

	person	pronoun	positive	negative
1sg		mə	hũ	hoinə
1pl		hami	hũ	hoinə~hoinəũ
2sg nh		tə	hoi	hoinəi
2sg hh/2pl		təmi	hwəo	hoinəo~hoinəu~hoinao
3sg nh		u	ho	hoinə
3sg hh/3pl		tī	hun	hoinən

Present

Verb ja- 'go'

Simple present; habitual present. Not marked as progressive; not used for future.
(cf. Std. present progressive *jando chu*).

Note: in this and other paradigms, formally 3d person forms are often used for 2 hh. Such forms are parenthesized as a reminder of their double value (cf Std. *janu hunchə*).

	person	pronoun	positive	negative
1sg		mə	janochu	janəinə
1pl		hami	janachu	janainə
1pl f		hami	janachu~janichu	janainə~janyũnə
2sg nh		tə	janochəi	janəinə~janəinəi
2sg nh f		tə	janichəi	janinə~janinəi
2sg hh/2pl		təmi	janachəu	(janainə~janainən~)janainəu~janainəo
2sg hh/2pl f		təmi	janichəu	(janinə~janinən~)janyunə~janinəo
3sg nh		u	janochə	janəinə
3sg nh f		u	janichə	janinə
hh/3pl		tĩ	janachən	janainə~janainən
hh/3pl f		tĩ	janichən	janinə~janinən~jannən

Present (2)

Verb a-/au- 'come' (stem may be an- or aun-, NOT aũ-)
(cf. *panu~paunu* and verbs in –au- generally).

These forms may reflect Std. influence. The negative is as for *aunochu* (some feminine forms are distinguished in the negative).

	person	pronoun	positive
1sg		mə	aunchu
1pl		hami	aunchu
2sg nh		tə	aunchəi
2sg hh/2pl		təmi	aunchəu~aunchəo
3sg nh		u	aunchə
3sg hh/3pl		tĩ	aunchən
3sg hh/3pl f		tĩ	aunchən

Past (*bhūt*)

Verb *chi-*, past (Std. *thi-*)

person	pronoun	positive	negative
1sg	mə	chiē	
1pl	hami	chiyāũ	
2sg nh	tə	chi	
2sg hh/2pl	təmi	chiyāu(~chie)	
3sg nh	u	chiyo	
3sg nh f	u	chi	
3sg hh/3pl	tī	chie	
3sg hh/3pl f tī		chiin	

Past

Verb *bhə-* 'be, become', past (Std. *bhəē*)
(contracted forms in *bh'*, *bh'y*, *bhi* (??) (cf. Std. *bho*))

person	pronoun	positive	negative xx
1sg	mə	bhəē	
1pl	hami	bhəyāũ~bh'yāũ~bhə'āũ	
2sg nh	tə	bhəi	
2sg hh/2pl	təmi	bhəyāu~bhīau~bhyaū~bhəu(~bhəe)	
3sg nh	u	bhəy'	
3sg nh f	u	bhəi	
3sg hh/3pl	tī	bhəe	
3sg hh/3pl f tī		bhəin~bhiin~bhin~bhəən	

Past

Verb *hər-* 'do', (Std. *gər-*)

person	pronoun	positive	negative
1sg	məilə	hərē	hərena
1pl	hamilə	həryāũ	həryāũnə~hərenāũ
2sg nh	təilə	həri	hərinə~hərinəi
2sg hh/2pl	təmilə	həryāu(~həre)	həryāunə~hərenāu/əo
2sg hh/2pl f təmilə		həryāu(~həre)	hərinəu~həryāunə~hərenāu
3sg nh	ullə~uilə	həryo	həryonə
3sg nh f	ullə~uilə	həri	hərinə
3sg hh/3pl	unulə	həre	hərenə, hərenən
3sg hh/3pl f unulə		hərin	hərinən

Past

Verb ja- 'go', past, (cf. Std. gǣð)
contracted forms in g', gy', gi' (??)

	person	pronoun	positive	negative
1sg		mə	gǣð	
1pl		hami	gǣyǣũ~g'yǣũ~gǣ'ǣũ	
2sg nh		tə	gǣi	
2sg hh/2pl		təmi	(gǣe~)gǣyǣu~giǣu~gyǣu~gǣu	
3sg nh		u	gǣy'	
3sg nh f		u	gǣi	
3sg hh/3pl		tī	gǣe	
3sg hh/3pl f tī			gǣin~giin~gin~gǣən	

Present Perfect

Verb hær- 'do', (Std. gær-) (*pūrṇə vartamān*)

	person	pronoun	positive
1sg		mə	hǣryachu
1sg f		mə	hǣreichu
1pl		hami	hǣryachu
1pl f		hami	hǣreichu
2sg nh		tǣilə	hǣryachǣi
2sg nh f		tǣilə	hǣreichǣi
2sg hh/2pl		təmilə	hǣryachəu
2sg hh f/2pl		təmilə	hǣreichəu
3sg nh		ullə~uilə	hǣryachə
3sg nh f		ullə~uilə	hǣreichə
3sg hh/3pl		unulə	hǣryachən
3sg hh/3pl f		unulə	hǣreichən

Past Perfect (*pūrṇə bhūt*)

Verb hær- 'do', (Std. gær-) past perfect

person	pronoun	positive
1sg	mə	həryachiē
1sg f	mə	həreichiē
1pl	hami	həryachiyōũ
1pl f	hami	həreichiyōũ
2sg nh	təilə	həryachiyo
2sg nh f	təilə	həreichi
2sg hh/2pl	təmilə	həryachiyəu
2sg hh f/2pl	təmilə	həreichiyəu
3sg nh	ullə~uilə	həryachiyo
3sg nh f	ullə~uilə	həreichi
3sg hh/3pl	unulə	həryachie
3sg hh/3pl f	unulə	həreichiin

"Unknown" Present Perfect (*ajñāt bhūt*)

person	pronoun	positive
1sg	məilə	hərechū
1pl	hamilə	həryachōũ
2sg nh	təilə	hərechəi
2sg hh/2pl	təmilə	hərechəu
3sg nh	ullə~uilə	hərechə
3sg hh/3pl	unulə	hərechən
3sg hh/3pl f	unulə	hərichiin

"Unknown" Past Perfect

Verb hær- 'do', (Std. gær-)

person	pronoun	positive
1sg	məilə	hərechē
1pl	hamilə	həryachiyōũ
2sg nh	təilə	hərechi
2sg hh/2pl	təmilə	hərechyōũ
3sg nh	ullə~uilə	hərechyō
3sg hh/3pl	unulə	həreche
3sg hh/3pl f	unulə	hərichiin

Past Perfective

Verb hær- 'do' (cf. Std. gərihalē) (sense like Std. garisakē?)

person	pronoun	positive
1sg	məilə	hærelē
1pl	hamilə	hærelyəũ
2sg nh	təĩlə	hæreli
2sg hh/2pl	təmilə	hæreleu(~hærele)
2sg hh/2pl f		hæreleu(~hærelin)
3sg nh	ullə~uilə	hærelyo
3sg nh f	ullə~uilə	hæreli
3sg hh/3pl	unulə	hærele
3sg hh/3pl f	unulə	hærelin

Future

Verb ja- 'go'

Imminent future The positive looks like jane hũ, etc. (cf. Std. jane chu)

The negative is like the present.

person	pronoun	positive	negative
1sg	mə	janyũ	janəinə
1pl	hami	janyũ	janainə
1pl f	hami	janyũ	janainə~janyũnə
2sg nh	tə	janei	janəinə~janəinəi
2sg nh f	tə	janei	janinə~janinəi
2sg hh/2pl	təmi	janeu~janyao	(janainə~janinən~)janainəu
2sg hh/2pl f	təmi	janeu~janyao	(janinə~janinən~)janyunə~janinəo
3sg nh	u	janyao	janəinə
3sg nh f	u	janyao	janinə
3sg hh/3pl	tĩ	janehun	janainə~janainən
hh/3pl f	tĩ	janichən	janinə~janinən

Future (*sambhāvanārthā*)

Verb ho 'be', (cf Std. hola) (negative nā-)

person	pronoun	positive
1sg	mə	hūla
1pl	hami	hūla
2sg nh	tə	hollai
2sg nh f	tə	holli
2sg hh/2pl	təmi	həula~hwəula~həola
3sg nh	u	hola
3sg nh f	u	holi
3sg hh/3pl	tī	hunna~hunnan
3sg hh/3pl f tī		hunni~hunnin

Future

Verb hār 'do' (cf. Std. garūla)

person	pronoun	positive
1sg	mə	hārula
1pl	hami	hārula
2sg nh	tə	hārəllai
2sg nh f	tə	hārəlli
2sg hh/2pl	təmi	hārəola~hārəula
2sg hh/2pl f təmi		hārəoli~hārəuli
3sg nh	u	hārəla
3sg nh f	u	hārəli
3sg hh/3pl	tī	hārəanna
3sg hh/3pl f tī		hārənni~hārənnin

Optative (*icchārthā*)

Verb hār- 'do', optative (cf. Std. garū)

The 2ps optative forms are often used as requests/orders.

person	pronoun	positive
1sg	mə	hāru
1pl	hami	hāru
2sg nh	tə	hārei
2sg hh/2pl	təmi	hāre
3sg nh	u	hārəu
3sg hh/3pl	tī	hārən

Imperative (*ājñārtha*)

person	pronoun	positive
2sg nh	tə	hər
2sg hh/2pl	təmi	hərə